

e-Health in de verloskunde: pak die kans!

E.D Bouma-Tink klinisch verloskundige, Physician Assistent KV i.o. Ziekenhuis Tjongerschans Heerenveen
M.P. Diepenmaat-Wildenborg klinisch verloskundige, Physician Assistent KV i.o. Slingeland Ziekenhuis Doetinchem

Een angstige zwangere met jeuk die je belt en bijna zeker weet dat ze cholestase heeft. Een zwangere die diverse vragen stelt die niet op haar van toepassing zijn, maar hier wel ongerust over is. Een zwangere die niet gerust te stellen is zonder dat er aanvullend onderzoek is uitgevoerd. Zomaar enkele voorbeelden uit de dagelijkse praktijk.

De maatschappij digitaliseert, zo ook de zorg. Een ruime meerderheid van de Nederlanders (66%) zoekt naar informatie over zijn ziekte of behandeling op het internet.¹ Van de zwangeren maakt 97,7% in het kader van de zwangerschap gebruik van het internet, waarbij er geen verschil is in internetgebruik tussen primiparae en multiparae. De reden van internetgebruik onder zwangeren is de snelheid van de resultaten, de wens tot verzamelen van kennis en deelname aan online discussies over zwangerschap met behulp van specifieke internetfora en blogs.²

Hoewel er diverse betrouwbare online informatiebronnen zijn, is het voor de zwangere vaak moeilijk om onderscheid te maken tussen professionele en commerciële bronnen. Ook komt de informatie van de professionele bronnen op internet niet altijd overeen. Het ontbreken van eenduidige taal schept verwarring en onduidelijkheid bij de zwangere, waardoor ze ten onrechte onzeker en angstig wordt.³ De overvloed aan ongenueanceerde informatie zorgt voor extra consulten en meer druk tijdens een bezoek aan de polikliniek. Zorgverleners hebben vaak twijfels over de manier waarop de patiënt de informatie vindt en er gebruik van maakt.⁴

Aan de andere kant is internet een uitermate geschikt middel om te innoveren en bij te dragen aan de zorg voor en de behoefte van de zwangere. Zwangeren geven aan behoefte te hebben aan gepersonaliseerde informatie die te raadplegen is op het tijdstip dat het hen zelf schikt. Continuïteit en eenduidigheid van de informatie is daarbij erg belangrijk. De wens van de zwangere is één online informatiebron met betrouwbare informatie van zorgverleners uit de eigen regio.^{4,5}

Van aanbodgestuurde zorg naar vraag-gestuurde zorg. De zwangere centraal! Kreten van deze tijd. Maar welke invloed hebben wij als professionals op het structureren van de informatiestroom waar de zwangere mee te maken heeft? Is het niet aan ons als professionals om aan te sluiten bij de behoefte van de zwangere? Onze bijdrage kan groter zijn dan wij denken en wel met behulp van e-Health. e-Health wordt beschouwd als vervanging van of aanvulling op de bestaande zorgmogelijkheden. Maar wat wordt er eigenlijk verstaan onder e-Health?

Het begrip e-Health is een containerbegrip. De definitie luidt: 'e-Health is het gebruik van nieuwe informatie- en communicatietechnologieën, met name internettechnologie, om gezondheid en gezondheidszorg te ondersteunen of te verbeteren'.⁹ Een relatief nieuwe term is m-Health (*mobile health*). Dit is een onderdeel van e-Health en betreft alle e-Healthtoepassingen op een mobiel apparaat. e-Health en m-Health zijn meer dan alleen digitale informatievoorzieningen door de zorgverlener, het zijn middelen om de zorg te verbeteren.¹ In tegenstelling tot informatieve folders, die vaak in de prullenbak verdwijnen zonder dat ze gelezen zijn, is e-Health uitstekend geschikt om de informatie te personaliseren en aantrekkelijk te maken met behulp van *visuals*. e-Health draagt bij aan het zelfvertrouwen van de zwangere en aan een reductie van angst. Het gebruik van een e-Healthtool is laagdrempelig voor de zwangere. Ook de kwetsbare groep zwangeren is veelal goed te bereiken door middel van e-Healthtools.^{6,7} Dit alles is een winst voor de zwangere én voor de zorgverlener.

Pak die kans!

Maak als zorgverlener gebruik van de mogelijkheden van e-Health en ontwikkel of implementeer een online-platform waar de zwangere altijd informatie kan vinden. Bij een platform ontwikkeld en aangeboden door het hele verloskundig samenwerkingsverband (VSV) is goede afstemming mogelijk tussen de zorgverleners en creëer je continuïteit van zorg. Zo krijgt de zwangere eenduidige informatie. Door gebruik te maken van animaties en leuke gadgets wordt de zwangere actiever betrokken bij de gezondheidsaspecten van de zwangerschap. Een voorbeeld van een e-Healthtool is ZwApp, een

app voor zwangeren, ontwikkeld door VSV 'De Slinge', aanpasbaar en te implementeren in je eigen VSV.

ZwApp is een unieke vorm van m-Health in de verloskunde. Naast informatie over de zwangerschap, aangepast op individueel niveau door middel van zorgpaden, zijn er tal van andere mogelijkheden zoals het koppelen van telefoonnummers van de betrokken zorgverleners, het verzenden van data van informatieavonden in een kort bericht op de *smart phone* en aanbieden van keuzehulp en andere ondersteuningsprogramma's. Met e-Health kan informatie gedoseerd gekoppeld worden zodat de zwangere niet overladen wordt met informatie. De zogenoemde pushberichten informeren de zwangere voorafgaand aan een consult wat er besproken zal worden. Doordat de zwangere beter en vooraf wordt geïnformeerd, verlopen de consulten efficiënter. Het blijkt dat een zwangere de informatie op deze manier ook beter onthoudt en de tevredenheid is over de ontvangen zorg groter is. Zwangeren kunnen de betrouwbare informatie '24/7' raadplegen.

De informatie in ZwApp is geschreven door professionals, die gebruik hebben gemaakt van bestaande informatiebronnen van KNOV, NVOG en RIVM. Ook zijn er verwijzingen naar professionele sites zoals www.voedingscentrum.nl en www.negenmaandenniet.nl. De app ZwApp is niet commercieel.

Een ander voorbeeld van eHealth is het portal www.mijnzwangerschap.org.

MijnZwangerschap is een online, persoonlijke, besloten omgeving voor de zwangere vrouw en de zorgverleners die betrokken zijn bij haar zwangerschap, bevalling en kraamperiode. Hierbij is de zwangere zelf de eigenaar en beheerder van MijnZwangerschap. In MijnZwangerschap heeft de zwangere een persoonlijk dossier, dagboek, bestandenbibliotheek en interactieve modules naast een overlegmogelijkheid met haar zorgverleners. MijnZwangerschap is een initiatief dat onder andere wordt ondersteund door RadboudUMC Nijmegen.

Samenwerking

De ontwikkeling van een online platform dat breed gedragen wordt in het eigen VSV vraagt samenwerking tussen verschillende zorgverleners. Deze samenwerking is van essentieel belang om tot een gezamenlijk product te komen. De klinisch verloskundigen zijn in onze ogen de aangewezen personen om hier een rol in te nemen. Zij kunnen een brugfunctie vervullen tussen verschillende partijen, hebben een unieke positie tussen de fysiologie en pathologie en kunnen dit samenvoegen en integreren met als doel aansluiten op de behoefte en persoonlijke situatie van de zwangere. Deze staat immers centraal in onze zorg.

Conclusie

e-Health is geen vervanging van de zorg maar kan wel een uitstekende aanvulling zijn op de (integrale) zorg. Een aanbeveling aan alle VSV's is om een e-Healthtool te implementeren als innovatie van de zorg. Een *tool* beschikbaar voor

iedere zwangere, met betrouwbare informatie op maat geschreven door professionals. De patiënt krijgt een rol als medebehandelaar met de zorgverlener als coach.

Referenties

- 1 Nictiz en Nivel. *Tussen vonk en vlam eHealth monitor 2015*. Den Haag en Utrecht 2015; 10.
- 2 Bert F, Gualano MR, Brusaferrò S, De Vito E, Waure C de et al. *Pregnancy e-health: a multicenter Italian cross-sectional study on internet use and decision making among pregnant women*. J Epidemiol Community Health. doi:10.1136/jech-2013-202584.
- 3 Zulman DM, Jenchura EC, Cohen, DM, et al. *How can ehealth technology address challenges relates to multimorbidity? Perspectives from patients with multiple chronic conditions*. Journ. of Gen.Int. Med. 2015;2:1063-1070.
- 4 ICM Healthcare for Core-Create, 2. (2010). *ICM Healthcare for Core-Create*.
- 5 Hearn LM., Miller M & Lester L. *Reaching perinatal women online: the healthy you, healthy baby website and app*. Journal of Obesity. 2014; 573928-9.
- 6 Jareethum R, Titapant V, Tienthai C et al. *Satisfaction of healthy pregnant women receiving short message service via mobile phone for prenatal support: a randomized Controlled Trial*. J. Med Assoc Thai. 2008;91-4:458-463.
- 7 Steegers E, Denktas S, Graaf H de & Bonsel G. *Sociale verloskunde voorkomt armoedeval*. Medisch contact. 2014; 4: 714-717.
- 8 ZwApp (2016). *ZwApp*. Opgeroepen op Mei 18, 2016, van ZwApp: <http://zwapp.info/>
- 9 Pagliari, C., Sloan, D., Gregor, P. et al. (2005). *What is eHealth (4): a scoping exercise to map the field*. Journal of Medical Internet Research, 7, e9.

Summary

There is a wealth of information available on the internet, however the accuracy and completeness leaves much to be desired. The lack of clear language causes confusion and uncertainty especially for the pregnant women. Offering eHealth provides an opportunity to meet the need of pregnant women for reliable and clear information. Cooperating healthcare professionals should develop and offer reliable and unambiguous information. This information can be dosed and the use of animation and cool gadgets involves the pregnant women actively in the health aspects of pregnancy. In this way relevant information will be better remembered. eHealth improves satisfaction with the care. Valuable for the pregnant women and the caregiver.

Keywords

eHealth, innovation, education, obstetric collaboration, cooperation

Contact

Melany Diepenmaat-Wildenborg,
 e melanydiepenmaat@outlook.com

Belangenverstrengeling

De auteurs verklaren dat er geen sprake is van (financiële) belangenverstrengeling.

© marcijanijansen.com

Okay, hartactie... check.

Volgens deze site moet ik nu nadenken over screening. Nadenken? Wat kunt U me daarover vertellen, dokter?